

Rozvoj obranných schopností Evropské unie

Jedním z hlavních cílů společné zahraniční a bezpečnostní politiky (CFSP - Common Foreign and Security Policy) zakotvené v amsterdamské smlouvě je všestranné posílení bezpečnosti Evropské unie. Amsterdamskou smlouvou byly zakotveny do Smlouvy o Evropské unii (TEU - Treaty on European Union) tzv. petersberské úkoly Západoevropské unie, které tvoří úkoly humanitární a záchranné, úkoly udržování míru a úkoly bojových sil v krizovém řízení, včetně úkolů k nastolení míru. Toto zaměření vytváří základ pro operační rozvoj evropské bezpečnostní obranné politiky (ESDP - European Security and Defence Policy), jejímž dosavadním nejvýznamnějším příkladem je vedení operací EU v Kongu, Makedonii a Bosně.

Budování ESDP je trvalým projektem Evropské unie, jehož hlavním cílem je dokončit, a tím posílit vnější schopnost EU působit na základě rozvoje civilních a vojenských schopností ve prospěch mezinárodní prevence konfliktů a při krizovém řízení. Tím se na rozdíl od minulosti rozšiřuje a doplňuje dosavadní a dlouhodobě uplatňovaná politika ekonomického ovlivňování krizových situací i o bezpečnostní, to jest mocenské nástroje.

Evropská bezpečnostní strategie

V prosinci 2003 odsouhlasili vedoucí činitelé EU evropskou bezpečnostní strategii. Jejich hlavní myšlenky lze zkráceně uvést v následujících bodech:

Evropa nebyla ještě nikdy tak prosperující, tak bezpečná, ani tak svobodná. Konec studené války ukončil dominantní vojenskou roli USA v Evropě. Přesto není žádná země schopna řešit současné komplexní bezpečnostní problémy a hrozby samostatně. Během posledního desetiletí se ozbrojené konflikty nevyhnuly žádnému regionu světa, přičemž se odehrávaly častěji uvnitř států než mezi nimi.

Unie s 25 státy, celkovým počtem obyvatel převyšujícím 450 milionů osob, vytvářející zhruba čtvrtinu světového hrubého domácího produktu a s širokým rozsahem nástrojů krizového řízení je nevyhnutelně globálním hráčem. Rostoucí konvergence evropských zájmů a posilování vzájemné solidarity EU z ní činí účinného a důvěryhodného činitele.

Od roku 1990 zemřely ve válkách téměř čtyři miliony lidí, z nichž bylo asi 90 % civilistů. Více než 18 milionů lidí na celém světě opustilo své domovy v důsledku konfliktů. Téměř tři miliardy lidí, což je zhruba polovina světové populace, žije za méně než dvě eura denně a 45 milionů lidí každoročně zemře na podvýživu. AIDS a nově se objevující nemoci ničí celé společnosti a stávají se globální hrozbou.

Bezpečnost je podmínkou rozvoje. Konflikty totiž nejen ničí infrastrukturu, včetně sociální infrastruktury, ale také podporují kriminalitu, brání investování a činí normální ekonomické aktivity nemožnými.

Soutěžení o přírodní zdroje, zvláště pak o vodu, které se během příštích desetiletí zostří vlivem globálního oteplování, vytvoří pravděpodobně další nepokoje a migrační pohyby v různých regionech. Energetická závislost je pro Evropu, která je největším světovým dovozcem

ropy a zemního plynu, předmětem zvláštního zájmu. V současné době tvoří dovoz asi 50 % spotřeby a měl by narůst až na 70 % v roce 2030.

Hlavní hrozby pro EU

Zatímco agrese velkého rozsahu mezi členskými státy je nyní nepravděpodobná, čelí země EU hrozbám, které jsou méně viditelné a méně předvídatelné.

Terorismus: Terorismus dává v sázku životy, vyžaduje velké náklady, usiluje o narušení otevřenosti a tolerance lidí a tvoří rostoucí strategickou hrozbu celé Evropě. Teroristická hnutí jsou dobře financována, propojena elektronickými sítěmi. Jsou ochotna použít neomezené násilí k vytvoření masivních ztrát. Nejnovější vlna terorismu je globálního charakteru a je spojena s násilným náboženským extremismem.

Evropa se stala jak cílem, který byl již atakován, tak i základnou terorismu. Logistické základny Al Kajdy byly již odhaleny ve Velké Británii, Itálii, Německu, Španělsku a Belgii. Synchronizované působení EU je v tomto ohledu nezbytné.

Šíření zbraní hromadného ničení (ZHN) je potenciálně největší hrozbou pro bezpečnost EU. Mezinárodní smluvní režimy a ujednání o kontrole zbrojení zpomalily šíření ZHN a systém jejich šíření. Přesto současná doba vyvolává možnost závodů ve zbrojení v oblasti ZHN, zejména na Blízkém východě. Hrozbou jsou útoky biologickými zbraněmi, ale vážnou možností jsou i chemické a radiologické materiály. Riziko nestability je umocňováno možností šíření raketových technologií. Nejhorším představitelným scénářem je použití ZHN teroristickými skupinami, které by mohly být schopné způsobit škody, které byly dříve představitelné jen na úrovni států nebo armád.

Regionální konflikty mohou vést k extrémismu, terorismu a selhání států, což poskytuje příležitosti pro organizovaný zločin nebo dokonce zájem o zbraně hromadného ničení. Selhávání funkcí některých států je alarmujícím jevem, který vede k regionální nestabilitě.

Organizovaný zločin. Evropa je primárním cílem organizovaného zločinu. Tato vnitřní bezpečnostní hrozba má důležitou vnější dimenzi: obchod s drogami, ženami, nelegálními migranty a zbraněmi napříč státními hranicemi tvoří velkou část aktivit kriminálních gangů, které mohou mít i vazby na terorismus. Takové kriminální aktivity jsou často spojeny se slabými nebo selhávajícími státy. Kriminální aktivity, zejména organizovaný zločin, podřývají zákonnost i celý společenský řád. Dnešní svět poskytuje větší perspektivy, ale současně větší hrozby než kdykoliv jindy.

Strategické cíle EU

K ochraně bezpečnosti a podpory svých hodnot vytyčila EU tři strategické cíle.

1. Čelit bezpečnostním hrozbám

V epoše globalizace mohou být bezprostřední hrozbou i problémy ve vzdálených zemích. Příkladem jsou jaderné aktivity v Severní Koreji, jaderná rizika v Jižní Asii nebo šíření zbraní na Středním východě. S novými hrozbami bude první linie obrany často v zahraničí. Selhání států a organizovaný zločin se šíří, pokud se neřeší jejich příčiny, o čemž svědčí například zkušenost ze západní Afriky. Z toho je zřejmé, že je třeba jednat dříve než se příslušný konflikt rozvine. Dá se říci, že na prevenci konfliktu nebo jeho hrozby není nikdy moc brzy.

Žádná ze soudobých hrozeb není čistě vojenská a nemůže být zvládnuta pouze vojenskými prostředky ale vyžaduje soubor nástrojů, což se týká všech hlavních hrozeb. Šíření zbraní může být kontrolováno experty a posíleno politickými, ekonomickými a jinými tlaky. Postavit se terorismu může vyžadovat kombinaci zpravodajských, policejních, právních, vojenských a jiných prostředků. Regionální konflikty vyžadují použití politických řešení, často v kombinaci s použitím vojenských a policejních nástrojů. Ekonomické nástroje pomáhají při rekonstrukci a civilní krizové řízení při obnovení civilní správy. Evropská unie je zvlášť dobře vybavena právě pro řešení komplexních problémů, vyžadujících použití různorodých nástrojů krizového řízení.

2. Budovat bezpečnost v sousedství EU

Geografická dimenze je stále důležitá dokonce i v době globalizace. V zájmu EU je, aby sousední země byly dobře spravovány, neboť situace v nich může mít bezprostřední vliv na okolní země. K hlavním strategickým prioritám proto patří proces rozšiřování a vyřešení arabsko-izraelského konfliktu.

Integrace nově přistupujících zemí zvyšuje bezpečnost ale současně přibližuje EU k problémovým oblastem. Úkolem je rozšíření dobře fungujících zemí směrem na východ a k hranicím Středozemního moře. Důležitost tohoto procesu lze nejlépe demonstrovat na příkladech z krizí na Balkáně, kde nyní díky rozsáhlé mnohonárodní spolupráci již nehrozí vypuknutí větších konfliktů a kredibilita zahraniční politiky EU významně závisí na konsolidaci a vývoji situace v této oblasti. Perspektiva vstupu do EU nabízí pro řadu zemí strategický cíl a podněty k reformám. Cílem procesu rozšiřování není, aby vytvářel nové dělící čáry v Evropě. Jeho cílem je rozšířit užitek ekonomické a politické spolupráce na sousedící země a současně usilovat o řešení problémů v těchto zemích.

Záměrem je silnější a větší angažovanost v oblasti jižního Kavkazu, která se v budoucnu stane rovněž sousedící oblastí. Strategickou prioritou je vyřešení arabsko-izraelského konfliktu, bez něhož by byla jen malá možnost řešení dalších problémů na Blízkém východě. Oblast Středozemního moře obecně pokračuje v ekonomické stagnaci, sociálním neklidu a nedořešených konfliktech. Zájmy Evropské unie vyžadují pokračující angažovanost s partnerskými zeměmi z tohoto regionu cestou efektivní ekonomické, bezpečnostní a kulturní spolupráce v rámci barcelonského procesu.

3. Budovat mezinárodní řád založený na mnohostranném základě (multilateralismu)

Cílem EU je rozvoj silnější mezinárodní společnosti, dobře fungujících mezinárodních institucí a mezinárodního řádu, založeného na jasných pravidlech. Celková bezpečnost a prosperita stále více závisí na efektivním mnohostranném systému. Jeho základem je upevňování a rozvoj mezinárodního práva. Základem pro mezinárodní vztahy je Charta OSN.

Rada OSN je uznávána za orgán, který má primární odpovědnost za udržování mezinárodního míru a bezpečnosti. Prioritou EU je proto posilování Organizace spojených národů tak, aby mohla plnit své odpovědnosti a působit efektivně. V zájmu EU je, aby mezinárodní organizace, procesy a smlouvy byly efektivní při zvládání hrozeb mezinárodnímu míru a bezpečnosti a tedy schopny a připraveny jednat v případech, kdy jsou jejich pravidla porušována.

Mezi klíčové prvky mezinárodního systému patří transatlantické partnerství, ale také regionální organizace. Pro Evropskou unii mají zvláštní význam zejména Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a Rada Evropy. Z hlediska širšího bezpečnostního

kontextu hrají významnou roli další regionální organizace, jakými jsou ASEAN, MERCOSUR a Africká unie.

Nejlepší ochranou pro světovou bezpečnost jsou dobře fungující demokratické státy. Proto je posilování demokratického charakteru států, jejich transparentnosti, včetně podpory sociálních a politických reforem, řešení korupce, zneužívání síly, zavádění pořádku a ochrany lidských práv, tou nejlepší cestou posilování bezpečnosti.

V neposlední řadě je to také obchod a rozvojové programy, jež jsou velmi mocným nástrojem posilování reforem. EU coby největší světový poskytovatel oficiální pomoci, a zároveň i jako největší světový obchodní prvek uplatňující cílená obchodní opatření, o tento přístup trvale usiluje.

Politické důsledky pro EU

Evropská unie udělala velký pokrok směrem ke koherentní zahraniční politice a efektivnímu krizovému řízení. Jsou k dispozici nástroje, jež mohou být efektivně využity, jak se ukázalo při řešení současných krizí. Využití plného potenciálu však vyžaduje větší aktivitu, větší koherenci, více schopností a větší míru spolupráce.

Větší aktivita při zabezpečování strategických cílů se vyžaduje od všech instrumentů krizového řízení a prevence konfliktů, které jsou k dispozici, včetně politických, diplomatických, vojenských a civilních, obchodních a rozvojových aktivit. Ke zvládnutí nových dynamických hrozeb je nutná aktivní politika, umožňující vytvořit strategickou kulturu, která posílí včasnou, rychlou, a v případě potřeby robustní intervenci. S 25 členskými zeměmi a vojenskými výdaji vyššími než 160 miliard euro, chce být EU schopná vydržet vést několik operací současně. Zvláštní přidanou hodnotu k dosavadní situaci představuje schopnost vést operace s účastí jak vojenských, tak i civilních schopností.

EU je zavázána posilovat spolupráci s OSN při pomoci zemím, které ukončily konflikty, a při zvyšování podpory OSN v situacích krátkodobého krizového řízení. Je třeba jednat dříve, než se případná krizová situace vyostří, dříve než se objeví známky šíření zbraní a dříve než se objeví humanitární krize. Preventivní působení může zabránit vážnějším problémům v budoucnosti. Pokud přijme EU větší odpovědnost a bude aktivnější, bude mít současně i větší politickou váhu.

Větší schopnosti. Schopnější Evropská unie se stává realitou, i když ještě potrvá, než se bude realizovat její plný potenciál. Významnou součástí procesu je vznik obranné agentury, nezbytná je transformace vojenských sil na pružnější, mobilní síly schopné čelit novým hrozbám i potřeba zvýšení obranných zdrojů a jejich efektivního využití. Systematické použití připravených a sdílených sil a prostředků bude redukovat duplicity, překryty, a ve střednědobé perspektivě zvýší schopnosti.

Téměř každá hlavní intervence byla následována civilním chaosem. Pro jeho redukci je třeba vložit vyšší kapacitu civilních zdrojů do řešení krizí a pokrizových situací. Nutná je i vyšší diplomatická schopnost, kterou lze dosáhnout kombinací národních a společných institucí. Řešení problémů, které jsou vzdálenější a netradiční, vyžaduje lepší porozumění a komunikaci. Společné hodnocení hrozeb je nejlepším základem pro společné akce. To vyžaduje zlepšenou součinnost zpravodajských činností mezi členskými zeměmi a partnery.

Při zvyšování schopností v různých oblastech je třeba myslet v kontextu širšího spektra misí. Ty mohou obsáhnout společné odzbrojovací operace, podporu třetím zemím v boji

s terorismem a reformu bezpečnostního sektoru, jako součásti širšího problému obnovy institucí.

Trvalá opatření mezi EU a NATO, zejména v rámci tzv. Berlín plus, zvyšují operační schopnosti EU a poskytují rámec pro strategické partnerství mezi oběma organizacemi při krizovém řízení, což vyjadřuje společné rozhodnutí řešit výzvy nového století.

Větší koherence. Po vybudování celé řady různých nástrojů a schopností krizového řízení je novou výzvou zabezpečit jejich společné působení. Při vědomí, že bezpečnost je prvořadou podmínkou rozvoje je třeba, aby diplomatické úsilí, rozvoj, obchodní politika, politika rozvoje životního prostředí v situacích krizového řízení sledovaly stejné zaměření. Větší koherence je potřebná nejen mezi instrumenty EU, ale i u vnějších aktivit jednotlivých členských zemí a je také potřebná v regionálním měřítku, zejména při řešení konfliktů. Je to dáno tím, že jsou problémy jen zřídka řešeny jednotlivou zemí nebo bez regionální podpory, jak ukázaly v různých souvislostech zkušenosti na Balkáně a v západní Africe.

Spolupráce s partnery. Je velmi málo problémů, pokud vůbec takové jsou, které lze řešit samostatně. Výše popsané hrozby jsou společné a sdílené se všemi nejbližšími partnery, kdy je mezinárodní spolupráce nezbytná. Je nutné sledovat stanovené cíle jak mnohonárodní spolupráci v mezinárodních organizacích, tak i partnerstvím s klíčovými hráči. Transatlantická spolupráce je přitom nezastupitelná. Cílem EU by měla být efektivní a vyvážená spolupráce s USA.

Rozvoj širší koncepce bezpečnosti

Koncepce bezpečnosti se v nedávné minulosti rozšířila přinejmenším ve dvou ohledech. Jednak v geografickém smyslu, kdy dosahuje jak subnárodních tak i globálních rozměrů, tak i v tom, že zasahuje nejen čistě vojenské, ale i širší aspekty politické, ekonomické, sociální a životního prostředí.

Nebyla vypracována žádná jednoduchá definice, která by obsáhla všechny aspekty bezpečnosti coby koncepce v širokém slova smyslu, používaná v různých, měnících se významech, zahrnujících otázky od poskytování produktů a bezpečnosti občanům až po zajištění globálního míru a bezpečnosti.

Evropská komise nemá žádnou přímou úlohu ve vojenských otázkách, přesto však se komplexní koncepce bezpečnosti odráží v celé řadě jejich činností, jako je úsilí o globální a regionální spolupráci, rozšiřování EU, mírové projekty, spolupráce v rámci EU a NATO, řešení vnějších i vnitřních bezpečnostních problémů, obranný průmysl, vědecká spolupráce.

a) Úsilí o globální a regionální spolupráci

Povědomí o zvětšující se fragmentaci bezpečnostního úsilí vyústilo v celou řadu kroků a opatření, učiněných ve velké míře mezinárodní komunitou k tomu, aby bylo dosaženo zvýšené koordinace na globální úrovni cestou OSN, na transatlantické úrovni cestou NATO (při uplatnění koncepce vzájemně se posilujících institucí) a v euroasijském prostoru cestou Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě.

b) EU a jeho rozšiřování jako mírový projekt

Samotná podstata existence EU má svůj původ v mírovém projektu, usilujícím o překonání historických rozporů mezi Francií a Německem. Po ukončení studené války byla a je proble-

matika rozšíření považována ze strany EU i NATO jako součást posilování celkové bezpečnosti v Evropě. Kandidátské země se měly možnost intenzivně účastnit na identických nebo podobných programech jako členové EU. Totéž, i když v menší míře, platí i pro spolupráci s partnery, kteří se teprve na status kandidátských zemí připravují.

c) Koordinace a spolupráce uvnitř EU a s NATO

Institucionální a právní rámec pro spolupráci uvnitř EU se u různých programů výrazně mění, což ovlivňuje i to, která z institucí EU je vedoucím činitelem. V některých případech je to Evropská komise, v jiných, s bližším vztahem k vojenské bezpečnosti, je to Evropská rada. Z toho důvodu je – v souladu s článkem 3 Smlouvy o Evropské unii – nutná těsná spolupráce obou těchto institucí.

V rámci Evropské unie má významnou prioritu vývoj společné strategie a postupů krizového řízení. Přesto došlo k tomu, že praktická spolupráce NATO a EU při vedení operací EU v jižním Srbsku a v Makedonii předstihla teorii v tom smyslu, že jí bylo dosaženo i přes absenci formální dohody a praktických postupů pro spolupráci EU-NATO.

V rámci EU udává hlavní zaměření celkové spolupráce Evropská rada, která vytyčuje strategické zaměření bezpečnostní politiky EU na základě návrhů jak z rady, tak z komise.

d) Interní a externí aspekty bezpečnosti

Spojení mezi vnitřními a vnějšími aspekty bezpečnosti je stále zřejmější. Nejprůkaznějším důkazem toho je úsilí v boji proti terorismu, pravidelně sledované a rozvíjené Evropskou radou i Evropskou komisí. Relevantní oblasti, které s tímto souvisí, zahrnují bezpečnost dodávek a zásob energetických rezerv, projekt jednotného evropského nebe, projekt *Galileo*, ochranu kritické infrastruktury, kybernetickou kriminalitu, leteckou dopravu a leteckou bezpečnost.

Výrazné aktivity jsou rozvíjeny Evropskou komisí na poli nešíření zbraní a odzbrojení, kde konkrétní činnosti zahrnují společné činnosti s Ruskou federací, či kontrola exportu zboží s dvojitým použitím.

Otázky, které se týkají zlepšování bezpečnosti uvnitř Evropské unie, jsou pravidelně diskutovány s vnějšími partnery, jako jsou USA, za účelem výměny zkušeností a zlepšení spolupráce.

e) Regulační rámec obranného průmyslu

ESDP potřebuje silnou průmyslovou a technologickou základnu k dosažení svých cílů a průmysl očekává vhodná opatření, aby mohl působit ve stanovených regulovaných podmínkách. Zatímco strategický význam průmyslu zaměřeného na obranu je nesporný, tento průmysl byl dosud ponecháván bez podpory a pracoval v podmínkách fragmentovaného trhu. Kromě toho řada nedostatků v chybějících kapacitách se vztahuje k průmyslovým a technologickým odvětvím, u nichž není jasné dělení mezi civilním vojenským průmyslovým zaměřením.

f) Spolupráce s Ústavem obranných studií EU (EU Institute of Security Studies) a s Družicovým centrem EU (EU Satellite Centre)

Komise se účastní práce v panelech obou těchto organizací, které byly převzaty ze struktur Západoevropské unie a začleněny do systému ESDP. Kromě toho zabezpečuje těsnou spolupráci

mezi Společným výzkumným centrem a Družicovým centrem při zajišťování rozvoje Evropské vesmírné strategie.

Evropská bezpečnostní a obranná politika

Evropská bezpečnostní a obranná politika byla ambicí Evropské unie po dobu několika desítek let, ale v praxi byla vytyčena až uzavřením smlouvy o Evropské unii (maastrichtské smlouvy) v roce 1993.

Následující rozhodnutí, učiněná na jednáních Evropské rady v Helsinkách v prosinci 1999 a Nice v prosinci 2000, umožnila vytvoření nových struktur ve vojenské a politické oblasti, které mají umožnit řízení rozhodovacích procesů v krizových situacích.

Pokud jde o vojenské schopnosti, jedná se o schopnost nasadit vojenské síly v rozsahu do 60 000 osob během 60 dní a udržet je v operaci po dobu nejméně jednoho roku k plnění některého z výše uvedených petersberských úkolů. S výjimkou územní obrany, která byla definována v článku 5 smlouvy Západoevropské unie (ZEU), byly od ZEU ostatní petersberské úkoly převzaty na začátku roku 2002.

Praxe vedení soudobých operací ukázala, že účinná prevence a řešení konfliktů vyžaduje kombinaci civilních a vojenských nástrojů. Proto členské země EU rozhodly na jednání Evropské rady v červnu 2000 v Lisabonu o schopnosti poskytnout pro tyto účely do mezinárodních misí až 5000 policistů.

V dubnu 2001 přijala Evropská komise doporučení zlepšit schopnosti EU při prevenci civilních konfliktů a následně pak přijala v listopadu 2001 komunikační strategii při financování operací civilního krizového řízení.

Rozvoj vojenských schopností Evropské unie

Současně s převzetím nových odpovědností při udržování míru se stávají vlády EU ambicióznější i v rozvoji vojenských schopností. V dubnu 2004 souhlasili ministři obrany EU s tím, aby byla Evropská unie schopná do roku 2007 připravit k použití devět bojových uskupení, z nichž každé by čítalo 1500 osob a bylo schopné nasazení během dvou týdnů. Současně podepsali ministři obrany EU také záměr cílových schopností roku 2010 (Headline Goal 2010). Jedná se o plán získání různých druhů techniky, jako jsou dopravní letadla, bezpilotní prostředky a přesně naváděná munice do roku 2010.

Zřízení, role a hlavní úkoly Vojenského štábu EU

Vojenský štáb Evropské unie (EUMS - EU Military Staff) jako první a základní prvek rozvoje vojenských schopností unie byl zřízen a jeho zaměření a funkce stanoveny na základě rozhodnutí Rady EU ze dne 22. 1. 2001. Úvodní preambule tohoto rozhodnutí se odkazuje na Smlouvu o Evropské unii, zvláště na její článek 28(1) a Smlouvu o zřízení Evropského společenství, speciálně na článek 207(2). V rozhodnutí Rady EU se uvádí, že rozhodnutí o zřízení EUMS bylo učiněno v souladu s posilováním společné zahraniční a bezpečnostní politiky, zejména pak společné politiky EU v oblasti bezpečnosti a obrany, v souladu s článkem 17 Smlouvy o EU, a také na základě rozhodnutí, učiněných v rámci jednání Evropské rady v Nice ve dnech 7.-11.12.2000.

Posláním EUMS je provádět včasné varování, vyhodnocování situace a strategické plánování pro petersberské úkoly, včetně identifikace národních a mnohonárodních sil EU, a implementovat záměry a rozhodnutí podle požadavků Vojenského výboru EU.

Role a hlavní úkoly EUMS byly definovány následovně:

- ❑ je zdrojem vojenských expertních schopností EU,
- ❑ zabezpečuje vazbu mezi Vojenským výborem EU na jedné straně a dostupnými vojenskými zdroji EU na straně druhé a poskytuje vojenské expertní schopnosti orgánům EU podle požadavků Vojenského výboru EU,
- ❑ poskytuje schopnosti včasného varování, plánuje, hodnotí a dává doporučení týkající se koncepcí krizového řízení a celkové vojenské strategie a implementuje rozhodnutí a směrnice Vojenského výboru EU,
- ❑ podporuje Vojenský výbor EU v otázkách situačních hodnocení a vojenských aspektů strategického plánování v celém spektru petersberských úkolů, pro všechny případy operací vedených Evropskou unií, ať už s využitím sil a prostředků NATO nebo bez nich,
- ❑ přispívá k procesu vypracovávání, vyhodnocování a posuzování cílových schopností s ohledem na jejich potřebu a pro ty členské státy, kterých se to týká, k zabezpečení koherence s procesem obranného plánování NATO (DPP - Defence Planning Process) a procesem plánování a posuzování (PARP - Planning and Review Process) v rámci Partnerství pro mír (PfP),
- ❑ má zodpovědnost za monitorování, vyhodnocování a předkládání doporučení o silách a schopnostech, poskytovaných EU členskými státy, z hlediska jejich výcviku, cvičení a interoperability.

Výčet konkrétních funkcí EUMS a další podrobnější údaje lze nalézt v příloze k dokumentu *Official Journal of the European Communities*, 30.1.2001/L 27/8.

Závěr

V rozvoji obranných schopností Evropské unie došlo po sérii zásadních rozhodnutí k této otázce, završených na politické úrovni vrcholným jednáním EU v Nice koncem roku 2000, k velmi výraznému pokroku.

Autor článku, který byl jako příslušník Vojenského štábu ZEU v letech 1999–2001 u přerodu vojenských schopností Západoevropské unie k zárodkům obranných schopností Evropské unie, považuje dosažený pokrok za velmi výrazný. Současný stav je postupným naplňováním deklarované kompetence v komplexním rozvoji nástrojů krizového řízení EU jako doplňku a posílení těch, které již existují a postupně se rovněž rozvíjejí v rámci NATO.

Literatura:

- A Secure Europe in a Better World: European Security Strategy*. Brussels, 12. 12. 2003.
- Council Decision of 22 January 2001 on the establishment of the Military Staff of the European Union. *Official Journal of the European Communities*. L 27/7, 30. 1. 2001, 2001/80/CFSP.
- LINDLEY-FRENCH, J., ALGIERI, F. *A European Defence Strategy*. Bertelsmann Foundation, Bertelsmann Stiftung, Gütersloh, 2004.
- Declaration on EU Military Capabilities 9379/03*. Presse 138, 19-20.5. 2003.
- EU Foreign, Security and Military Policy, TEAM (The European Alliance of EU-Critical Movements) *Fact Sheet No. 6*, 2004.